

Helenaveens dialect -> NL

Dit woordenboek Helenaveens bevat 131 gezegden, 327 woorden en 5 opmerkingen.

131 gezegden

- 'n Hil dil / Hil veul - Heel veel
- 'nen Dreuge - Saai persoon
- 'nen Haffel bòntjes - Een hand vol sperzieboontjes
- 'nen Hoop zeik op 'ne riek - Gebakken lucht / onzin
- 't Gùt wel - Het valt wel mee
- Achterùm komme. Nie dùm de vùrdeur - Niet via de voordeur binnengaan
- Achterùm lulle - Roddelen
- Afslòn - Pak rammel geven
- As, dè's verbranden tùm - Als.., het is te laat!
- Bènde gek! - Geeft niet / Maak je geen zorgen!
- Bende gij al bij de akkeliete? - Ben jij al lang misdienaar?
- Bende gij verschote? / Schrokte gij? - Schrok jij?
- Bende nou hillemoal betoeterd? - Ben je nu helemaal gek geworden?
- Bidde, pisse en nòr bed! - Vlug, en nu naar bed!
- Bòttert 't nie tusse hullie? - Kunnen zij het niet zo goed met elkaar vinden?
- Brook d'n tak af? - Brak de tak?
- D'r dùmhinne gòn - Er doorheen gaan
- Dè hùrt (zich) nie - Dat hoort niet
- De knaal stùt in de fik - De berm van de Helenavaart staat in brand
- Dè krèdde d'r nou van! - Dat krijg je ervan!
- Dè's meer ès genoeg - Dat is meer dan voldoende
- Dè's nie! / 'snie! - Dat is niet waar!
- Dè's veul! - Dat is veel!
- Dè's wèl! / 'swèl! - Dat is wel waar!
- Dè's woar! / 'swoar! - Dat is waar!
- Dè's zeik op 'nne riek / Dè slùt nergus op - Dat slaat nergens op
- Die is niks - Hij / zij heeft geen geloof
- Die mint zich nogal wà, chggg! - Ze is nogal verwaand, pff!
- Die moese trouwe - Hij heeft haar zwanger gemaakt voordat ze gehuwd zijn
- Doar hède't al, tomme! - Zie je nou wel, potverdorie!
- Dachte gij dè? - Dacht jij dat?
- Dúde gij dè? - Doe jij dat?
- Dúde gullie dè? - Doen jullie dat?
- Dùrgedrèèjde grúntes - Afgekeurde groenten
- Èfkes wachte, ik kan nie hèkse! - Wacht even, ik kan niet alles tegelijk!
- Eige teelt roke - Zelf gekweekte en gefermenteerde tabak gebruiken
- Èj schaafloper, gift 's gauw 'n rùndje! - Wanneer trakteer jij nou onderhand 'n keer?
- Èj, denk t'r an, dalik stikt ie oe! - Pas op, zo dadelijk steekt ie jou! (insect)
- Gaar nie! / Hillemoal nie! - Helemaal niet!
- Ge bent 'nen turf! - Je bent een domoor!
- Ge moet weiter - Je moet verder
- Gèèr of nie gèèr! - Graag of niet!
- Gift niks hùr! - Geen probleem hoor!
- Gij bent 'ne schònne! - Jij bent me er eentje!
- Gins wijd flitst 't al - Er is onweer op komst

- Gò mar gauw nor zuster Cristoofra! - Vlug met je verwonding naar de ziekenzuster in 't klooster!
- Gooi 't mar in de knaal - Dat is afval
- Gùdde gij? - Ga jij?
- Gùdde gullie weg? - Gaan jullie op vakantie?
- Gùt 't? / Giggùt? - Lukt het?
- Gùt 't 'n bietje? / Gùggùt 'n bietje? - Gaat het een beetje?
- Hadde gij dè? - Had je dat?
- Hèdde g'owen auto ingeroole? - Heb je je auto ingeruild?
- Hèdde ge dè gedôn? - Heb je dat gedaan?
- Hèdde ge dè? - Heb je dat?
- Hèdde gij gin óre? - Gehoorzaam mij!
- Hèdde gij vlooi? - Heb jij hoofdluizen?
- Henk brocht òk in achteseuveug de post rond vùr de PTT - Henk bezorgde ook in '78 de post voor de PTT
- Hèt ie 't? - Heeft hij het?
- Heur hoar zit dur de war - Haar haren zitten niet netjes
- Ho! Schei 's uit! - Stop! Hou 'ns op!
- Hoe dùk din ie dè? - Hoe vaak deed hij dat?
- Hoe hiete gij? / Woar bende gij d'r ene (m) een (v) van? - Hoe heet jij?
- Hòjjen è! - Tot ziens!
- Honderd zakken gort vùr de nonnen, van Van Oers - Potverdorie / Verdomme
- Hùm z'nne fiets ligt in de knaal - Zijn fiets ligt in het kanaal
- Hùrde gij dè - Hoor jij dat
- Ik docht dè ge mij vergéte waart! - Ik dacht dat je mij was vergeten!
- Ik goj wir weier - Ik ga weer verder
- Ik goj. Hojjen'è! - Ik ga. Daag!
- Ik heur 't! - Ik hoor het!
- Ik kan nie hèkse! - Heb geduld!
- Ik kan oe nie heure! - Ik kan je niet verstaan!
- Ik verschoot m'n eige toch! - Ik schrok ervan!
- Inne keer zòveul - Twee keer zoveel
- Inne kir zò lang - Twee maal zo lang
- Irst goed durrùre - Eerst goed doorroeren
- Ja net! - Zo is het!
- Knats vergéte - Helemaal vergeten!
- Knikker nie in de knaal! - Val niet in het kanaal!
- Komde gij? - Kom je?
- Konde gij 't heure? / Hèdde ge 't kunne heure? - Heb je het kunnen horen?
- Kùntje kermis houwe - Pak voor de broek
- Liete gij d'r inne (vliege)? - Liet jij een windje?
- Loat 't màr in 't búkske opschrijve - Laat 't maar op rekening zetten
- M'nne mins / M'nne mens - Mijn echtgenoot
- Maggi d'r in? - Wil je pikante saus van Maggi in je soep?
- Minde gij dè - Meen je dat
- Niffe de pot piese - Een vergissing maken
- Niks te danke, gift mar 'n tientje... - Geen dank!
- Nòr de jeugd - Naar de scoutingmiddag
- Nòr huis gòn - Naar huis gaan
- Nòr Tilly - Naar café Peters
- Nou is 't zat! - Nu is het genoeg!
- Ochèrm - O, wat zielig
- Oewe fiets stùt slap - Je fietsband is lek
- Oewe knikker stóte - Je hoofd stoten

- Op de fiets nòr Deurne - De (Zuidooster-)bus missen
- Plat proate - Dialect spreken
- Schùppe en slòn - Schoppen en slaan
- Stùt 'r stroom op? - Staat er spanning op?
- Vat 'm! - Pak hem!
- Vat er nog mar inne! - Pak gerust nog 'n pilsje!
- Vongde gij veul? - Heb je veel vis gevangen?
- Vùls te hèndig - Veel te gemakkelijk
- Wà bende gij toch 'n stom jong! - Wat ben jij een vervelend mannetje!
- Wa dúde gij? - Wat doe je?
- Wa dút ie? - Wat doet hij? / Waar is hij mee bezig?
- Wa gùdde gij doen? - Wat ga je doen?
- Wa hedde gij gedôn? - Wat heb jij gedaan?
- Wa kiekte! Heb ik wa van oe àn!? - Wat wil je? Waarom kijk je me zo aan!?
- Wà moete gij! / Wa wilde gij? / Wa wòdde gij? - Wat wil je!
- Wa nou wir, tomme! - Wat nu weer, potverdorie!
- Wa zinde gij? / Wa zidde gij? - Wat zei jij?
- Wacht êfkes, ik kom'r an! - Even wachten, ik kom zo!
- Wanne strikkel! - Wat 'n lummel!
- Wanne wazel! - Wat 'n onzin!
- Wanne weind! / Wa wèèjt 't hard! - Wat waait het hard!
- Wàstè? - Wat is dat?
- We zulle de de bòksriem wir àn moete trekke want de grúntes brochte nie veul op - We zullen zuinig-aan doen want de groenten brachten weinig op
- Wiste gij dè? - Wist jij dat?
- Wittenie - Weet je wel
- Woag 't nie!!! - Durf 't maar 'ns!!!
- Woar bende gij gewist? - Waar ben jij geweest?
- Woar waar ik? - Waar was ik gebleven?
- Woar waarde gij? - Waar was jij?
- Woarùm dinde gij dè? - Waarom deed je dat?
- Za'k 't 's kwikke - Zal ik het 'ns wegen
- Ze brocht heur kindere nòr school - Ze bracht haar kinderen naar school
- Zúkte gij 't nie? - Heb je er geen zin in?
- Zúkte ruzie? - Moet ik je slaan?

327 woorden

- 'n Hil dil / Veul - Veel
- 'ne flinke jaap - Een grote wond
- Aarig - Raar, vreemd
- Aflèbbere - Aflikken
- Aframmele (iemùs) - Afslaan (iemand)
- Aks - Hakbijl
- Anvange - Beginnen
- Anvatte - Aanpakken
- Appelesien - Sinaasappel
- Bats - Ruimbemeten achterste
- Bekant / Hòst - Bijna
- Bèkske - Bakje
- Belze knol - Belgisch trekpaard
- Benéje - Beneden

- Bevubbeld - Bijvoorbeeld
- Bietje - Beetje
- Bietse / Weghoale - Stelen
- Bille / Vot / Kont - Bips
- Binnetès - Binnenzak
- Bitter - Beter
- Bliekske - Blei (vis)
- Blindaas - Daas / Steekvlieg
- Blindaas - Steekvlieg
- Blubber - Vloeibare mest
- Blùts - Bult
- Bocht / Puine - Onkruid
- Boezeroen - Overhemd
- Bòks - Broek
- Boks - Wortelgestel van boom of struik
- Bòkse-tès - Broekzak
- Boojem - Bodem
- Bötter - Boter
- Bove - Soemeersingel
- Bovemister Hannes van Knokeren - Meester Van de Kerkhoff
- Bret - Bedbodem, brits
- Brúrke - Broertje
- Buileke - Builtje
- Buim - Bomen
- Bùmke - Boompje
- d'n Ouwe Pil - Helenaveen
- Dálik / Daak - Zo dadelijk
- De Grashoek / De hei - Grashoek
- De Kleine kant - Koolweg langs de Helenavaart
- de Knaal - Helenavaart (de)
- De Nirkant - Neerkant
- Dikkùpke - Kikkervisje
- Dingeske - Dingetje
- Doar - Daar
- Douwe - Duwen
- Droppepoeper / Schijtboks - Bangerd
- Drùppe - Lekken
- Dùk / Dik - Dikwijls
- Dùk / Dik - Vaak
- Dùkker / Dikker - Vaker
- Dúkske - Doekje
- Dùrtrapper - Fiets zonder vrijloop-naaf
- Dùske - Doosje
- Dúvelstok - Lisdodde (waterplant)
- Een fles Steriel - Een fles gesteriliseerde melk
- Èfkes - Eventjes
- Èrms - Armen
- Ès - Als
- Eugskes - Oogjes
- Fémele - Knuffelen
- Fietsetieleke - Fietsventiel
- Fikkès / Tengels - Vingers
- Flaai - Vlaai

- Friemele - Kriebelen
- Frotte - Proppen
- Frùtje - Klein vrouwtje
- Gedôn - Gedaan
- Gèèr - Graag
- Gele pudding - Vanillevla
- Geroole - Geruild
- Gèrt - Lange ronde stok
- Gewist - Geweest
- Gij - Jij
- Ginnen ene! - Niet één!
- Gins wijd / Doar achter - Ginds
- Glèske drinke - Glaasje (fris)drank
- Goei grèj - Lekker spul
- Goldeliesje - Golden Delicious (appel)
- Graas - Garage
- Grasmesjien - Grasmaaier
- Grúnte - Groente
- Grùts - Trots
- Gullie - Jullie
- Hampele - Stuntelen
- Hampeleman - Ondeskundige pechvogel
- Hèndig - Gemakkelijk
- Heure - Horen
- Hiep - Handbijkl
- Hij hèt 't - Hij heeft het
- Hillemoal - Helemaal
- Hoar - Haren
- Hoeneer - Wanneer
- Hòjjen è! - Daag!
- Hortje - Tijdje
- Houtere poal - Houten paal
- Huffe / Oplichte - Optillen
- Húkske - Hoekje
- Hùkske - Hokje
- Hùndje - Hondje
- Iemus / Iemnd - Iemand
- IJsco - Ijsje
- Ingeroole - Ingeruild
- Inschudde - Inschenken
- Irst / Úrst / Vrúger - Vroeger
- Jasse-tès - Jaszak
- Jeuke / Krasse / Kratze - Krabben
- Jóong - Kinderen
- Jùngske - Jongetje
- Jùste - Joosten
- Kattekniipper - Knijpkat (zaklamp met ingebouwde dynamo)
- Kazerne - Rijtjeswoning
- Kelderzeug - Pissebed
- Kerkhoflaantje - Hovenierstraat
- Kiek! - Kijk!
- Kientje - Kind
- Kiep - Kip

- Kiepehok - Kippenhok
- Kietelsteen - Kiezelsteen
- Kisjesmenneke - Onverzorgd persoon
- Kiske - Keesje
- Kittel - Ketel
- Klèèn mènneke - Klein jongetje / mannetje
- Klèts vùr de kont - Pak slaag
- Kloek - Kip, broedse
- Klòtveger - Sukkel
- Knaal - Kanaal
- Knalpijp - Uitlaatpijp
- Kniejes - Knieën
- Kniep - Zakmes
- Knijn - Konijn
- Knilles de post en Kòske - Cornelis van Teeffelen en Koosje Thomassen
- Koei - Koe
- Koeieflater - Koeienpoep
- Kop - Hoofd
- Krèk! - Juist! / Zojuist
- Kroenekrane - Kraanvogels
- Kroezel / Ribes - Kruisbes
- Kúkske - Koekje
- Kúlder - Wulp, kluut of tureluur (vogel)
- Kùmke thee - Kopje thee
- Kùntje - Kontje
- Kùpke / Bakske koffie - Kopje koffie
- Kùpke / Bùlleke - Kinderhoofdje
- Kús / Vèrke - Varken
- Kwikke - Wegen
- Lèkke - Likken
- Lèmke - Lampje
- Lèst - Laatst
- Liegbòks - Leugenaar
- Lillekerd - Gemenerik
- Lillik - Lelijk
- Linksepoot - Linkshandig iemand
- Lippel - Lepel
- Lippelke - Lepeltje
- Locie - Horloge
- Lòds - Loods
- Lulfiep / Zwetser / Zevertinus - Fantast
- M'n eige - Mezelf
- Magge - Mogen
- Mee - Meteen
- Mènneke - Mannetje
- Mènsjesterse bòks - Ribfluwelen broek
- Meske - Meisje
- Mier - Muur (plant)
- Mier - Tuinwolfsmelk (plant)
- Miezele - Motregenen
- Mikke - Richten
- Minde ge dè - Denk je dat
- Moan - Maan

- Moeie - Bemoeien
- Moer - Modder
- Moppe - Ontlasten
- Moppe - Poepen
- Motuil - Nachtvlinder
- Mú - Moe
- Net inter ès - Zoals
- Niemes / Niemnd - Niemand
- Noavenant - Naar evenredigheid
- Oester - Zwanemossel
- Òjjem - Adem
- Onjeklonje - Eau de Cologne
- Ouwe dinger - Oude dingen
- Papkientje - Kleuter
- Papschool, bewaarschool - Kleuterschool
- Pendex - Pendax fiets- of handkar
- Pèrt - Paard
- Pètse / Slòn - Slaan
- Pikkers - Brandnetels
- Pil - Peel
- Pilpuist / Peelpuist - Kienhout (fossiel hout in het veen)
- Pismenneke - Klein, zwak persoontje
- Pit / Lampepit - Gloeilamp
- Pitjespap - Rijstepap
- Plàts - Plaats
- Plèkke - Plakken
- Plèksel - Lijm
- Pliessie - Politie
- Pliessies - Politie-agenten
- Poal - Paal
- Poepen - Duitse kanaalgravers ('Hannoveraanse Buben'. Vanaf 1853)
- Pof - Stof (droog zand en / of huisstof)
- Pompesteen - Spoelbak
- Pstoor - Pastoor
- Pudding / Pap - Vla
- Retskont - Persoon die niet stil kan zitten
- Riefelke - Smal reepje / stukje vlaai
- Rijf - Hark
- Rijve / Griesele - Harken
- Roam, de - Raam, het
- Rùmke, 't - Raampje
- Rúúre - Roeren
- Schaafloper - Profiteur
- Schàtse - Schaatsen
- Schiefele - Platte steen op water kaatsen
- Schiefelsteentje - Plat steentje
- Schijthuiske - WC (buiten) in klein hokje
- Schob - Schuurtje voor landbouwwerktuigen en gereedschap
- Schoefele - Schoffelen
- Schòn - Mooi
- Schòn meske - Knap meisje
- Schrèke - Schreeuwen
- Schrèkerd - Schreeuwerd

- Schrùwwwe - Huilen
- Schùp - Schop
- Schùp - Spade
- Sèpwòtter - Dropwater
- Sik - Geit
- Slaai - Sla (groente)
- Slibbere - Glijden over ijs
- Smirlap - Viezerik
- Smirrig - Vies
- Snévelglèske - Jeneverglaasje
- Snévelke - Borreltje jenever
- Snévelke - Glaasje jenever
- Snipperbònne - Snijbonen
- Snotaap - Brutaal jongetje (kan ook 'n meisje zijn!)
- Snúpke - Snoepje
- Snùw - Sneeuw
- Spierse - Uitspuwen (pruimtabak)
- Spinnejager - Ragebol
- Sprùw - Spreeuw (vogel)
- Spúge - Spuwen
- Spùlplàts - Speelplaats
- Spuug - Speeksel
- Stap (àn de knaalkant) - Vlonder (aan het kanaal)
- Stekelvèrke - Egel
- Stiefele - Sluipen / mank lopen
- Stik ja! - Uiteraard / natuurlijk
- Stoek - Cirkelvormig torentje van drogende turven
- Stoempe - Stompen
- Stoep - Terras
- Stommerik / stom jong - Domoor
- Stòn - Staan
- Striemele - Plassen
- Strikkel - Lummel
- Stroat - Straat
- Stroatlamp / Lantaarnpoal - Straatlamp
- Stront - Mest
- Stronte - Bemesten met gierton
- Strooi - Stro
- Strooipop - Strodok (onder Oud-hollandse holle dakpannen)
- Stúleke - Stoeltje
- Sùnt - Jammer
- Táánd - Tanden
- Tès - Zak (in kledingstuk)
- Toen net - Zojuist
- Tomme! - Potverdorie!
- Tomme! - Verdorie!
- Trène - Trainen
- Turftrapper - Grote schoenmaat
- Turftrappers - Grote voeten
- Uitscheije - Ophouden / stoppen
- Ùmdè - Omdat
- Ùmknikkere - Omvallen
- Ùnins - Ineens

- Úrst / Irst - Eerst
- Ûwèg - Weg / Er vandaan
- Van heur - Van haar
- Van hùm - Van hem
- Velling - Velg
- Verdùtst - Verward / verstrooid
- Verfroemele - Kreuken
- Vèrkske - Varkentje
- Verschiete - Schrikken
- Veugelke - Vogeltje
- Visgèrt - Vishengel
- Vnoore - Van Horen
- Vntiffele - Van Teeffelen
- Vrachtrijer - Vrachtwagenchauffeur
- Vùrdeur - Voordeur
- Vùrk - Vork
- Vùrlucht - Koplamp
- Vúrt - Vervuurt
- Waspin - Wasknijper
- Wazel - Onzin
- Weind - Wind
- Weit weg - Ver weg
- Weiter / Weier - Verder
- Wiek - Zijkanaal / Wijk
- Witsel / Floeba - Witkalk
- Woage - Durven
- Woar - Waar
- Woarhin / woarhinne - Waarheen
- Woarùm / Woarvùr - Waarom
- Woarvùr - Waarvoor
- Wötter / Watter - Water
- Zaal - Fietszadel
- Zaal - Zadel
- Zaddoek - Zakdoek
- Zánike - Zeuren
- Zat - Genoeg
- Zeikpomp / Kattekop - Hand-gierpomp
- Zeikregen - Motregen
- Zoei - Afvoerslootje voor vuil water
- Zog - Zeug
- Zòwà - Ongeveer
- Zúke - Zoeken
- Zùrge - Zorgen
- Zuster Cristoofra - Zuster Christophora
- Zuster Graddus - Zuster Gerardus
- Zuster Steefnà - Zuster Stephana
- Zútjes - Zachtjes
- Zwembòks - Zwembroek

5 opmerkingen

- Deze dialectwoorden en uitspraken werden (of worden nog steeds) gebruikt in Helenaveen. Afhankelijk

van 'wie dè ge d'r inne bent' of in welk deel van Helenaveen je woont kan de weergegeven uitspraak soms iets afwijken. Veel woorden en uitspraken zijn niet specifiek voor Helenaveen. Door het vele en typische gebruik van de Oost-Brabantse dialectwoorden, zijn deze eveneens opgenomen in de lijst.

De eerste bewoners van 'Het Helena-Veen' komen - i.v.m. de turfgraverij, de tabaksteelt en de land- en tuinbouw - o.a. uit Brabant, Duitsland, Drenthe, Groningen, Gelderland, Friesland, Utrecht en Noord-Holland.

- Deze uitgebreide en aangevulde woordenlijst wordt ook opgenomen in het boek dat t.z.t. volgt na 'Helenaveen van Boven tot Koningslaan 1852 - 1900' van André Vervuurt.

Info; mail naar André via: av.someren@kpnmail.nl

- In de jaren '60 van de vorige eeuw heeft Helenaveen reeds 'hangjongeren'. Zij hebben hun stek onder de dikke esdoornboom op het 'Kerkpleintje' nabij de zitbank tegenover Hotel Café 'In d'Ouwe Peel' (Peters) bij het oorlogsmonument. 'Nozems' worden ze genoemd. 'Nozem' staat voor: 'Nederlands Onderdaan Zonder Enig Moraal'.

- In het boekje 'In... en uit de turf getrokken' (2001) van auteur André Vervuurt treft u eveneens de Helenaveense woordenlijst aan. Bekijk ook de website van André Vervuurt: www.andre-vervuurt.nl

- Meester Theelen, hoofd der Openbare Lagere School te Helenaveen schrijft op 13 maart 1942 aan het Meertensinstituut:

L.S.,

Helenaveen is een veenkolonie, die is ontstaan in 't laatste kwart der vorig eeuw.

Sindsdien is 't geworden een tuinderscentrum met enkele boerderijen, bevolkt met vogels van verschillende pluimage uit zowat alle provincies. Uitteraard hoort men er tongval van her en der, ofschoon er zich langzaamaan een dialect uit gaat ontwikkelen, misschien wel door den omgang van de kinderen onder elkaar.

Oude gebouwen zijn er niet, omdat de Peel er vóór ± 75 jaren onbewoond was.

Ondergetekende meent dan ook goed te doen om de formulieren oningevuld terug te zenden.

Hoogachtend,
L.H.H. Theelen
Hoofd O.L. School
Helenaveen

Bron: www.theelen.info

Dit woordenboek 'Helenaveens' is samengesteld door bezoekers van www.mijnwoordenboek.nl. Heeft u zelf ook woorden of ziet u fouten? U kunt die dan zelf toevoegen en verbeteren op de website, of laten toevoegen door een handige kennis.